

Трећи Peer Review састанак

IN MOBILITY: Разматрана европска решења за смањење саобраћајног сиромаштва у Митилинију, Грчкој

Партнери на пројекту IN MOBILITY састали су се у Митилинију, на острву Лезбос у Грчкој, 23–24. септембра 2026. године, поводом трећег Peer Review састанка и студијске посете посвећене социјалној инклузији и мобилности рањивих група.

Састанак је окупио partnere и позване заинтересоване стране који представљају **девет различитих националних контекста широм Европе: Италију, Грчку, Пољску, Румунију, Белгију, Холандију, Летонију, Србију и Украјину**. Разноврсност заступљених територија – од градова и метрополитанских подручја до региона и острвских подручја – пружила је основу за поређење различитих облика рањивости повезане са мобилношћу широм Европе.

На састанку су представљена практична решења помоћу којих јавни превоз и услуге мобилности могу постати приступачнији старијим особама, особама са инвалидитетом и другим групама које се суочавају са потешкоћама у свакодневном кретању.

1. дан – Инклузивна мобилност и решења за рањиве групе

Први дан састанка, **23. септембар**, био је посвећен трећем Peer Review састанку, са централним фокусом на **социјалну искљученост и мобилност рањивих група**.

Програм је обухватио неколико европских примера услуга прилагођених особама које се суочавају са потешкоћама у коришћењу конвенционалних система превоза. Међу њима су биле **такси услуге по потреби за особе са инвалидитетом и старије особе на Хиосу и у Митилинију**, искуства у области инклузивне мобилности за особе са инвалидитетом у Брижу, мере за смањење препрека у мобилности путем јавног превоза у региону Курземе и услуга превоза по позиву „Dial-a-Ride“ у Крагујевцу, намењена особама са инвалидитетом.

Једна од кључних активности тог дана била је сесија **„Брзи сусрети са добрим праксама“** (Good Practices Speed Date), осмишљена тако да превазиђе једноставну

размену информација и усмери учеснике ка идентификовању решења која могу ефикасно допринети унапређењу локалних политика. Сваки партнер анализирао је праксе које су представили други региони у односу на сопствени инструмент јавне политике и побољшања која настоји да оствари у оквиру пројекта.

Дискусије су биле усмерене на веома практичне аспекте: како одређена мера функционише, који су јој ресурси потребни, које су се потешкоће појавиле током спровођења и под којим условима би могла да се пренесе у други град или регион. Овакав приступ омогућава партнерима да идентификују не само занимљиве примере већ и **релевантна и применљива решења за сопствене заједнице.**

Првог дана представљена је и локална пракса из подручја Митилинија која се односи на **градски превоз малим пловилима**, „The Gazolina“, као пример који показује како се географске карактеристике и локалне традиције могу интегрисати у решења за мобилност.

2. дан – Од добрих пракси до решења применљивих у локалним политикама

Други дан, **24. септембар**, настављен је студијском посетом и интерактивним сесијама посвећеним практичним решењима за мобилност.

Учесници су се упознали са **системом дељења бицикала у Митилинију**, тренутним стањем микромобилности у Грчкој и изазовима које такве услуге могу представљати за рањиве групе. Представљен је и пример **бесплатног јавног превоза за старије особе**, који се спроводи на локалном нивоу.

Важан део програма тог дана чиниле су сесије за округлим столовима са стручњацима (Experts Tables). Стручњаци изабрани међу партнерима на пројекту и квалификовани представници заинтересованих страна са територија учесница допринели су дискусији својим специфичним знањем, искуством и перспективама. Њихови доприноси пружили су драгоцене увиде у постојеће изазове, могућности за унапређење и потенцијална решења, подстичући међусобно учење и размену пракси у различитим територијалним контекстима. Дискусије су биле посебно усмерене на израду практичних препорука за унапређење ефикасности релевантних инструмената јавних политика и подршку преношењу стечених знања у регионално и локално креирање јавних политика.

Обрађене тематске области биле су:

- превоз за рањиве групе;
- учешће и истраживање;
- идентификовање и мапирање саобраћајног сиромаштва у градовима;
- јавни превоз прилагођен потражњи.

Овакав формат омогућио је учесницима да упореде и провере сопствене идеје и решења у односу на искуства међународних стручњака и других европских партнера. Дискусије су се бавиле стварним изазовима и конкретним опцијама јавних политика, помажући сваком учеснику да идентификује елементе који би се касније могли прилагодити његовом локалном контексту.

Фокус на флексибилан, приступачан превоз прилагођен потребама

Закључци дискусија у Митилинију показали су посебно велико интересовање партнера за **превоз прилагођен потребама и флексибилне услуге превоза, решења за мобилност рањивих група, приступачан јавни превоз и мере мобилности које подстичу социјалну инклузију.**

Међу праксама које су привукле највеће интересовање били су **систем ваучера за такси превоз рањивих група у Брижу, волонтерске услуге превоза у Амстердаму, превоз прилагођен потребама у руралним подручјима региона Курземе и услуга „Закажи возњу“ („Dial-a-Ride“) у Крагујевцу.**

Ови примери баве се изазовом који је заједнички многим европским градовима и регионима: људима који се, због старости, инвалидитета, прихода, места становања или ограниченог приступа јавном превозу, суочавају са потешкоћама у доласку до радних места, здравствених установа, образовних институција или других активности од суштинског значаја.

Од размене искустава до унапређења јавних политика

Састанак у Митилинију уједно означава прелазак пројекта IN MOBILITY у фазу у којој би искуства стечена кроз европску сарадњу требало све више да се претварају у **конкретна побољшања инструмената јавних политика партнера.**

Током састанка Групе за управљање пројектом (Project Management Group), посебан акценат стављен је на потребу успостављања јасне везе између онога што партнери уче из искустава других региона, прилагођавања тих решења локалним условима и конкретних промена које се могу увести у политике и стратегије мобилности.

Кроз овакав приступ, пројекат **IN MOBILITY** настоји да обезбеди да размена искустава међу европским регионима доведе до решења која су боље прилагођена стварним потребама грађана и до система мобилности који су приступачнији, флексибилнији и инклузивнији.